

Reis langs de Rijn en verder

Reis langs de Rijn en verder is een uitgave van
Van Driel Publishing, Brugge

© 2024 Van Driel Publishing

Auteur: Amber ten Brink
Redactie: Hannah Verdoodt
Omslagontwerp: Terence van Driel
Opmaak: Terence van Driel

Met dank aan Anouk Van der Jeught

ISBN: 978 94 93200906 (paperback)
ISBN: 978 94 93200647 (e-book)
ISBN: 978 94 93200920 (GL-uitgave)

NUR: 301

WWW.VANDRIEL.BE
info@vandriel.be

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden veeleelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Amber ten Brink

**Reis
langs
de Rijn
en verder**

van DRIEL

Hoofdstuk 1

Waarom hebben we mam ooit die tablet gegeven? Monique vond dat zo'n goed idee. Ons mam ook, die vindt alle ideeën van Monique geweldig. Maar wie is degene die betaalopdrachten moet annuleren omdat ze keer op keer overgehaald wordt om nog maar eens aan een goed doel te schenken in ruil voor een mooie pen of gepersonaliseerd briefpapier?

‘Kijk Madou, mijn naam staat erop. Dat kan ik toch niet terugsturen?’

Vroeger, toen ze nog cash in huis had, dan kocht ze met de mond beschilderde deurhangers en 25 kilo appels van vriendelijke mensen die langs de deur kwamen. Alleen de lifestyle-magazines die bij de weekendkrant meekomen niet. Die krijg je gratis. En die bewaart mam in dozen op een plank in de kelder.

‘Er staan mooie plaatjes in, die kunnen de kleinkinderen uitknippen. Die kun je niet zomaar weggooien.’

Altijd die tegenstelling tussen overdreven zuinigheid en dat gat in haar hand. Een volmacht over haar bankzaken heb ik ook niet, want dat vindt Monique niet nodig. Dat tast mammies autonomie aan. Net alsof mam ooit autonomie over geldzaken heeft gehad. Dat deed pap altijd. Ze kon nog geen overschrijving maken. Dat drinkwater betaald moet worden was een openbaring voor haar. Maar die home banking had ze

snel in de vingers.

Monique is mijn jongere zuster. Ze heeft net haar zestigste verjaardag gevierd met een stemmige barbecue in hun achtertuin.

Ik ben Madou, 62 en de oudste dochter van mijn 86-jarige moeder.

Toen ik het telefoontje kreeg dacht ik eerst aan een ongeval. Zodra je moeder de tachtig voorbij is en nogal eens de lasagne met aluminium bakje in de microgolf stopt, ben je op je qui-vive als je onverwacht telefoon van haar krijgt. Niet alle verrassingen zijn erg, sommige zijn alleen maar vies en een beetje grappig. Zoals die keer dat ze dat vriendelijke roodharige hondje had binnengelaten en een rauwe hamburger had gegeven. Het bleek een mooie volwassen vos. Vossen zijn niet zindelijk. Laat me niet verder in detail treden.

Monique noemt dat soort dingen de grappige excentriciteiten van de hoge leeftijd. Monique woont ook op twee uur rijden van mam.

Goed. Mam belde.

‘Madou, ik sta hier in Arnhem, waar ben jij?’

‘Gewoon thuis mam, wat doe jij in Arnhem?’

‘Over een uurtje kunnen we inschepen. Als jij toch nog thuis bent, vergeet je dan zeker niet om ook een licht regenjasje mee te nemen? Ze voorspellen niet echt regen, maar je weet nooit.’

‘Mam, ik weet niet waar je het over hebt, helemaal niet. Zal ik je komen halen?’

‘Schat, we moeten inschepen hoor. De MPS *Lady Margot* ligt klaar. Het schip dobbert een beetje. Je bent het toch niet vergeten?’

Er klonk een lichte teleurstelling door in haar stem, samen met wat onzekerheid en ongeduld.

‘Mam, ik heb wat meer context nodig. Wat is de MPS *Lady Margot* en waarom wil je erop inschepen en hoe kom je in *freakin’* Arnhem?’

‘Een cruiseschip, een reisje langs de Rijn en met de *freakin’* bus. Kind toch. Je hebt toch al gepakt?’

Terwijl ik luisterde probeerde ik de lege plekken in te vullen in mams verhaal. Zou het kunnen dat ze zonder het er met ons over te hebben (of misschien met schemerMonique en schemerMadou, waar ze hele gesprekken mee voert ’s nachts) een reis per schip langs de Rijn heeft geboekt, in de verwachting dat er iemand meeding en dat ze gewoon vergeten is die persoon uit te nodigen?

‘Mam, heb je misschien Monique gevraagd om met je mee te gaan?’

‘Natuurlijk niet, die wordt al misselijk in de toeristenboot die door het centrum vaart. Die vindt hier niks aan. Maar schiet je wel een beetje op? De boot vertrekt nog niet direct, maar ze willen wel graag dat je op tijd inscheept. Ik ga nu neerleggen want mijn muntjes zijn bijna op.’

De muntjes die ze in haar smartphone moet stoppen. Nog zo’n idee van Monique. Een paar enerve-

rende minuten van geagiteerd luisteren naar kleverige wachtmuziek later, werd het mij bevestigd: mijn moeder Celestine ten Have had inderdaad een luxecruise voor twee geboekt en betaald in luxekajuit met douche en suite. We gingen een week langs de Rijn en de weersverwachting was geweldig. Vijf minuten lang was ik boos en sprakeloos en daarna ging ik in mijn agenda kijken. Het voordeel van gepensioneerd zijn is dat er veel meer kan. Ik moest alleen twee pruttelende schoondochters vertellen dat ik niet kon oppassen volgende week, de afspraak met de orthopedist kon ik wel verzetten en de workshop mindfulness die ik zou geven, moest ik uitstellen. Wat ik zelf vervelender vond was dat het voorlezen voor anderstalige kinderen op de basisschool een straatje verder dan niet kon doorgaan, en dat mijn afspraak met Saeed, de Iraanse vluchteling waar ik buddy van ben, ook verzet moest worden. Dat vond ik nog het vervelendste maar uitleggen wat het noodgeval dan wel was, bleek moeilijk.

‘Is niet erg. Elke tweede dag bellen. Saeed oefenen telefoon.’

‘Je bent een schat Saeed. Dat maken we goed als ik terug ben.’

‘No problem. Jouw mama belangrijk.’

Ik vond het wel een probleem. Hij moest gaan solliciteren en dan ga ik liever mee.

Maar het idee dat mijn moeder in algehele verwar-

ring op het dek van een cruiseschip in de wind stond, vond ik ook een probleem. Ze houdt zich altijd sterk aan de telefoon maar meestal is ze dan bang. Ze probeert dat altijd te verbergen maar ik weet wel beter. Ik liep snel naar boven en pakte een weekendtas en een koffer. Een reisje langs de Rijn, wat neem je daarvoor mee. Ik pakte naast kleren voor elke weersomstandigheid een stel boeken en mijn laptop. Ik keerde het halve medicijnkastje om in mijn toilettas want je weet nooit wat mam allemaal overkomt. Ze heeft tere oude mensen huid waar pleisters gewoon laagjes van af trekken. Ik heb altijd mijn eigen producten. Melatoninetabletten, valeriaan, ibuprofen, paracetamol, iets voor de maag, iets voor de darmen en een puffer voor het geval ze kortademig zou zijn. Extra oplader, ik ken haar, ik heb speciaal hetzelfde merk smartphone zodat ik quasi-toevallig voor een oplader kan zorgen als ze die nodig heeft. Want als het ding niet meer wakker wordt, is ze ook overstuur.

Met meer haast dan anders deed ik mijn rondje langs het fornuis, de ramen, de deuren en de wasdroger en controleerde ik het reisschema dat de rederij me thuis gemaild had. Ik legde nog een briefje neer voor de poetsvrouw en haastte me naar buiten, naar mijn auto. Mijn tassen pasten natuurlijk niet in de kleine koffer van mijn Mini Cooper, dus ik moest ze op de autostoelen van de kleinkinderen leggen. Uiteraard was de tank halfleeg en moest ik nog even

omrijden naar het tankstation. Daar kocht ik ook een belegd broodje en een paar tijdschriften. Wat zou ik in hemelsnaam een hele week gaan doen op een boot met mijn moeder. Een half uur lang had ik een rijstrooktoerist voor me, die maar niet kon beslissen of hij rechts of links wilde rijden en dan maar koos voor de zigzag-onderbroken-strepen-manoeuvre. Alsof hij alle witte strepen eventjes wilde raken. Nu voelt mijn dinky toy zich sowieso zich al snel bedreigd door de brede schouders van de vrachtwagens om hem heen. Sommige lijken zo groot dat ik eronder door zou kunnen rijden. Rookte ik nog maar, denk ik altijd op zo'n moment.

‘Je hebt je huid een cadeautje gegeven door te stoppen met roken,’ zegt Monique altijd als ik zoiets zeg en ze heeft natuurlijk gelijk. En op mijn leeftijd helpen alle kleine beetjes.

We heten officieel Madeleine en Monique ten Have. Dat bleek in het stadje waar wij opgroeiden wat te hoogdravend, dus werd het Madou en Minou. We hadden een interessante lagereschooltijd, waar we hard van werden. Zodra Minou volwassen werd koos ze voor Monique. Geen sprake van dat ik met een twijfelachtige Bijbelse naam door het leven zou gaan dus bleef ik Madou.

‘We wilden Belgische namen,’ zei mijn moeder toen ik eens vroeg naar de redenen van deze naamkeuze. ‘Dat was de mode.’

Daar heb ik nooit iets van geloofd. Volgens mij was dat gewoon een van mijn moeders halfslachtige pogingen om uit de band te springen. Uiteraard moest je bij ons niet al te veel doen om als excentriek bekend te staan. Toen ik als tiener eens thuiskwam met een hoed, werd daar nog weken over gepraat. Helemaal voluit is ons mam nooit gegaan. Ze hing wel eens een paaskrans aan de deur toen dat helemaal de mode niet was, een keer gaf ze ons aardappelsalade mee naar school in plaats van boterhammen. Door de manier waarop ze achteraf hengelde naar de reacties erop, maakte ze duidelijk dat ze er zelf ook niet comfortabel mee was.

En nu die cruise. Mens toch. Hoe is ze daar geraakt? Ik viste mijn handsfree set uit het bakje naast het dashboard en belde naar Monique.

‘Wat is er schat? Zeg het snel, ik moet nog naar de supermarkt.’

‘Ik denk niet dat dit snel kan,’ zei ik en probeerde zo droog en zakelijk mogelijk de situatie uit te leggen.

‘Het is niet waar? Met een boot? Ons mam in Arnhem? Hoe komt ze daar bij?’

‘Ja, Monique, ik ben net zo verrast als jij. Ik heb wel spullen mee, maar ik verwacht eigenlijk dat ik haar gewoon terug mee naar huis neem. Ze is waarschijnlijk in alle staten nu, ze zal blij zijn als ze weer op haar eigen plekje is. Maar Monique, nu maak ik me zorgen over hoe ze de deur is uitgegaan. Is de achter-

deur wel dicht, staat het gas niet op, zitten er jonge eenden in de wasmand, je weet wel. Ik weet dat het veel gevraagd is, maar zou jij willen gaan kijken? Ik moet nog zeker een uur heen, ik krijg mam niet direct in de auto, dat weet je. Dat wordt een koffietje en een Sedinalletje dus het wordt zeker pas avond voordat ik terug ben.'

'Madou, dat gaat toch niet zomaar, ik stond op punt van vertrekken! De kinderen komen vanavond!'

'Ik weet het, maar ik ben direct doorgereden omdat ik het forensenverkeer voor wilde zijn en ze niet zo goed klonk. Zo helemaal jubelend, weet je wel. Dan komt altijd de klap achteraf.'

'Ach, ik denk dat je heel erg overdrijft, je doet net of mam in de psychiatrie thuishoort.'

'Dat zeg ik helemaal niet, ik zeg gewoon dat ze wat meer supervisie nodig heeft dan ze nu krijgt. Ze begint dingen te vergeten en dat weet jij goed genoeg.'

'Maar Madou, jij met je eeuwige controledrang. Het is al goed, ik rijd wel naar mams huisje, voor niks, want ik weet dat jij anders straalneurotisch wordt. En je bent sowieso al straalneurotisch als je op de snelweg rijdt in dat speelgoedautootje van je. Ik bel wel naar Wim dat hij pizza laat bezorgen, dat is ook gezellig, doen we een filmpje met wat apfelschorle erbij.'

'Zie je wel, het valt best mee, ik moet je hangen, mijn afslag komt eraan.'

'Doei! Maak een selfie aan de rots van de Lorelei!'

Post foto's op Facebook!

Ik moet je hangen, dat komt ook uit de donkere dagen van de vaste telefoon. Ik beseft dat Monique ervan overtuigd is dat ik gewoon met mam een cruise ga doen en ze vindt het helemaal niet vreemd dat mam dit allemaal zelf geregeld heeft. Net op tijd beseft ik dat ik de snelweg af moet. Al snel staan er wegwijzers naar de rederij. Na een half uurtje kan ik mijn auto in een parkeergarage voor lang parkeren zetten. Ik stop het kaartje weg dat de automaat me vriendelijk verschaft en hijs mijn bagage op een karretje, in het beseft dat het hoogstwaarschijnlijk moeite voor niks is, want ik neem mam dadelijk weer gewoon mee naar huis.

Vanuit de parkeergarage word je naar de aanlegkade geleid.

Het was er heel druk met gepensioneerde vakantie-gangers met hilarische zonnepetten, buiktasjes en gigantisch veel bagage. Daarom liep ik langzaam want ik zocht naar een verkreukeld vrouwtje met een platgelegen permanent en drie uitpuilende boodschappentassen. Nergens was ze te vinden. Zou ze dan toch al in de boot zitten? Bij de aanlegsteiger stonden leden van het bootpersoneel in Loveboat-achtige nepuniformen met klemborden klaar en controleerden iedereen die de plank op wilde. Ik stelde me een beetje afzijdig op om de gretige reizigers voor te laten gaan. Een man met gouden epauletten en een smalle leesbril onder zijn uitbundige pet keek me onderzoekend aan.

‘Madeleine ten Have, is het niet?’ zei hij met een lachje.

‘Eh ja, hoe weet u dat?’ zei ik verbluft.

‘Uw moeder heeft u beschreven. Als er op het laatste moment een lange dame met los, grijs haar aankomt die eruit ziet als een waarzegster met heel weinig bagage, dan is dat mijn dochter,’ zei hij grinnikend. ‘Uw moeder is al aan boord, gaat u maar verder. Welkom op de MPS *Lady Margot*!’

Typisch. Zo kom je erachter hoe je moeder je ziet. Zij en Monique giechelen altijd over mijn hippie-look (volgens Monique), met mijn zilveren armbanden, grote oorbellen en grote kasjmier sjaal. En inderdaad, ik vertik het om me over te geven aan de overheersende dwang om op mijn leeftijd mijn haar in een strakke bloemkoolpermanent te wringen.

Op deze manier was ik zonder dat ik het wilde gewoon ingescheept. Ik kreeg niet eens de kans om alles uit te leggen, dat het de schuld was van die te gebruiksvriendelijke bankapp, dat het allemaal een vergissing was. Omdat ik geen papieren had, wist ik dus ook niet waar mams kajuit was. Met een diepe zucht tilde ik mijn bagage maar het smalle trappetje op naar het dek, waar de andere ouden van dagen hun geliefden stonden uit te zwaaien.

Daar vond ik uiteindelijk mijn moeder, met een verstandig beige doorstikt jasje over een wit fleecvestje aan. Ze had haar Burberry regenhoedje op met

de lintjes onder de kin. Ze stond te praten tegen een roodkoper gebruinde zeventiger met een witte broek en een turquoise-blauw bedrukt hemd aan. Dat wansmakelijk onding stond naar mijn smaak te ver open, met het excessieve borsthaar zorgvuldig naar buiten gekamd. Achteloos keek mijn moeder om, merkte me op en wenkte me naar zich toe.

‘Kijk, en dit is mijn dochter Madou. Ziet u wel dat ik niet alleen ben. We kunnen misschien eens samen dineren,’ zei ze blij. De man gaf me een handkus en stelde zich voor als industrieel op ruste. Een gepensioneerd fabrikant dus. In mijn hoofd werd hij ‘Borsttapijt’. Ik had spijt dat ik mijn reistabletten niet alvast had ingenomen.

‘Kom Madou, we gaan naar onze kajuit, we gaan je installeren.’

‘Hé hé, mam, dat gaat zomaar niet. We zullen het eerst even uitpraten. Dat kan toch niet, dat jij zomaar ineens een reis boekt en verwacht dat ik meega? Ik heb misschien wel tien afspraken moeten verzetten!’

‘Zoetje, ik kan er toch niet aan doen dat jij je niet voorbereidt.’

‘Mam, ik wist van niks! Waar komt dit ineens vandaan?’

‘Je moet zoiets maanden van te voren boeken hoor, daarom misschien dat je het vergeten bent. Maar ik wilde wel een mooie kajuit met een echte badkamer erin, kom we gaan kijken, mijn spullen liggen al in de

kast hoor.'

Ik zuchtte. 'Dan moeten we opschieten dat we alles weer ingepakt krijgen voordat het schip vertrekt.'

'We moeten inderdaad opschieten om jouw spullen in de kast te leggen. Anders zijn we te laat voor het welkomstdrankje en de ontvangst door de kapitein.'

'Mam?'

'Wat is nou eigenlijk het probleem Madou? De reis is betaald en je krijgt je geld niet terug, dus dat zou zonde zijn. Je hebt je afspraken verzet, er is wifi, het is mooi weer...'

Verslagen keek ik haar in de ogen, achter dat lieve glimlachje vijfenveertig kilo onverzettelijkheid. Ik dacht aan haar leeftijd, ik dacht aan het aluminium bakje in de microgolf. Zo'n kans komt er inderdaad waarschijnlijk niet meer.

'*Go with the flow,*' zei mam alsof ze mijn gedachten had gelezen. 'En je hoeft niet te rijden.'

Voordat ik haar kon voorgaan op de steile trap trok ze me aan mijn mouw naar een trapliftje. 'Hier, het fossielenmandje. Kom er maar bij zitten hoor.' Grinnikend gleden we naar beneden.

De slaapkamer, de kajuit, zoals ik van mam moest zeggen, was klein, maar niet zo krap als ik gevreesd had. De bedden stonden in een hoek, zodat je met je hoofden tegen elkaar aan lag. Mam had een paar plankjes in de ingebouwde kasten vrijgehouden voor mij en ik legde mijn rokken, bloezen en omslagdoe-

ken onder haar uitgebreide collectie van saharagele, greige, gebroken witte en taupe kledingstukken. In een wijde la schoof ik mijn laptop, boeken en opladers.

Met het fossielenmandje begaven we ons weer naar boven. Vanwege het zonnige weer werd het welkomstpraatje aan dek gehouden. De kapitein zag er in zijn witte uniform uit alsof hij direct opera zou gaan zingen en had voor de rest de geconserveerde looks van Kapitein Iglo.

We hieven het glas, waar geen apfelschorle in zat, op een goede reis. Er werd veel bulderend gelachen en gegiecheld.

‘Volgens mij heeft kapitein Winokio een oogje op je,’ zei mijn moeder achter haar glaasje bubbels.

‘Jij hebt niet veel nodig hè,’ zei ik schamper. ‘Eén glaasje en je verbeelding slaat al op hol.’

Dromerig keek ze uit over de aanlegkade. ‘Gezellig is dit hè,’ zei ze zachtjes en haakte haar arm bij me in. ‘Ik wil nu wel een dutje doen.’

‘Natuurlijk mam.’ Ik bracht haar naar beneden en hielp haar uit haar jasje en beige schoenen. Ze legde haar bril in haar brillendoos en wreef over haar gezicht.

‘Ik heb me hier al maanden op verheugd,’ zei ze. ‘En nu is het zover. Op reis met mijn Madou.’

‘Mam toch,’ zei ik. Met een spreid met het logo van de rederij erop, dekte ik haar half toe. Ik draaide de

dop van het flesje water los dat op haar tafeltje stond. 'Ik ga nog even naar boven, goed mam?'

'Ja, ga maar lekker een sigaretje roken,' zei ze al half in slaap.

Onverwacht, want dat deden we al jaren niet meer, gaf ik haar een kus op haar wang. Ze glimlachte even zachtjes langs die kant.

Ik was het uiteraard aan mijn stand verplicht om nu met de trap naar boven te gaan in plaats van het fossielenmandje. Borsttapijt stond een zeer fallische sigaar te roken aan de reling. Gelukkig stond hij met zijn rug naar me toe en kon ik hem ontwijken op weg naar een windvrij plekje. Daar belde ik Monique. Het duurde zeker vier beltonen voor ze opnam, ze was nog net de voicemail voor.

'Ah, Madou. Hoe is het daar?'

'Goed wel. Mam dut in de luxe kajuit die ze geboekt had.'

'Dus jullie zijn dan toch gebleven?'

'Ik kon moeilijk anders. Ze had me al ingecheckt. En het mens heeft er haar geld ingestoken.'

'Je weet toch dat dat onverantwoordelijk is, met zo'n oud mens op reis? Er kan van alles gebeuren. Ze kan over de reling vallen...'

'Ik ben erbij Monique.'

'Op elk moment Madou? Als ze het in het midden van de nacht in haar hoofd krijgt om een wandelingetje over het dek te maken?'

‘Monique, even resetten. Jij bent altijd degene die zegt dat ik me te veel zorgen maak. Wat is er gebeurd?’

‘Er was een eekhoorn binnen.’

‘Oh, die zijn ook niet zindelijk.’

‘Madou, wat? En een kat. Die lag op bed en hij blies toen ik hem wilde wegjagen. Ik heb hem met de Swiffer weggejaagd. Die eekhoorn zat mams notenbak leeg te vreten. Met andere woorden, de achterdeur stond open.’

‘Ja, als je die niet met de grendel vastmaakt dan vliegt hij snel open.’

‘Al haar kleren lagen op bed, Madou. Alles, zowel winter als zomer.’

‘En de kat in het midden als de kers op de taart?’

‘Dit is niet grappig. Er zat eten in de microgolf. Al een tijdje denk ik en de restjes in de koelkast waren eerder historisch van aard.’

‘Lieve schat, dit soort dingen zeg ik je toch al zo lang.’

‘Heb je me daarom helemaal naar hier laten rijden?’

‘Nee, ik wilde gewoon zo snel mogelijk bij mam zijn. Ik was ongerust. Nu valt het hier reuze mee. Ik weet nog altijd niet hoe ze hier is geraakt, maar ze is hier in één stuk. Ze heeft de duurste kajuit geboekt, dus het is best comfortabel.’

‘Nou, dat valt dan reuze mee, en je hebt er nog een gratis reisje op de koop toe.’

‘Ruilen? Ik zit nu al uren met die afschuwelijke oor-

wurm in mijn hoofd... *Een reisje langs de Rijn, Rijn, Rijn...*

‘O nee, nu heb ik het ook. Nee, je hebt gelijk, nu het zo is kun je het maar beter zo laten. Anders zijn we de komende vijf jaar die trutdochters die haar plezier vergalden. Goed, pas jij maar op haar, dan ga ik hier eens zoeken naar onbetaalde rekeningen en zo.’

‘En mams autonomie dan?’ Ik kon het niet nalaten te zeggen.

‘Ja Madou, je hebt gelijk, is het nu goed?’

‘Nee, schat, ik had liever niet gelijk gehad. Nu heb ik een week om mam in de gaten te houden, zonder dat het opvalt.’

‘Maar hopen dat je je bloeddruk onder controle kunt houden.’

‘Ach, volgens mij hebben we hier de beschikking over zeer veel wijn.’

‘O, is het zo’n reis?’

‘Maak je geen zorgen, ik overdrijf niet hoor, zo gek ben ik er niet op. En mam heeft één nipje van haar welkomstchampagne genomen en daarna is ze even gaan liggen.’

‘Wie weet kom je wel een leuke kerel tegen.’

‘Kerels genoeg, maar meer van het soort dat denkt dat yoga iets is wat bij de Indonesische rijsttafel geserveerd wordt.’

Monique grinnikte, het stelde me gerust dat ze toch een beetje kon lachen.

‘Och Madou...’

‘En dan zijn we nog niet eens in lederhosen territorium.’

‘Posten, posten, posten,’ zei ze. ‘Ik moet nu vertrekken, anders laten Wim en de kinderen alleen nog pizza met ansjovis over voor mij.’

‘Is goed. Rij voorzichtig.’

‘Natuurlijk. Doe je een beetje lief tegen mam.’

‘Ze mag deze week alles van mij behalve vreemde mannen meenemen naar onze kajuit.’

Grinnikend verbraken we de verbinding. Om mij heen waren de andere cruisevaarders in een staat van verregaande opwindning. Na enkele seconden observatie begreep ik dat de oorzaak ervan in het avondmaal moest liggen, dat bijna geserveerd zou worden. Ik wachtte tot iedereen weg was en ging toen met het fossielenmandje naar beneden. Zoveel kon mijn robotheup nou ook niet verdragen.

Het is ontluisterend om je moeder te zien slapen als je het niet gewend bent. Ik moest de neiging onderdrukken om te voelen of ze nog wel ademde. Toen ik haar een paar keer zachtjes riep werd ze langzaam wakker. Ze gaapte decent achter haar hand en keek me even aan.

‘Weet je wat de meest populaire *pickup line* is op cruises als deze?’ vroeg ze met een ondeugend glimlachje. Ik schudde nee.

‘Ik heb mijn eigen tanden nog.’

‘We spreken elkaar over een week nog eens,’ zei ik lachend. Ik borstelde mijn haar en deed andere oorbellen in.

‘Er zijn hier wel veel oude mensen hè,’ zei ze terwijl ze behoedzaam overeind kwam.

‘Ik had dat eigenlijk niet anders verwacht, mam. Kom, we moeten gaan eten.’

We zaten aan tafel met een echtpaar van rond de zeventig, dat een rijke ervaring had in het maken van cruises en die ervaring ook uitgebreid deelde.

‘Vorig jaar waren we met de Adia 3 naar de Noorse fjorden... on-ver-ge-te-lijk, niet Hugo?’

‘Ja. Onvergetelijk.’

‘Voor het eten moet je niet naar Noorwegen gaan natuurlijk, maar we dineerden meestal aan boord, hè Hugo?’

‘Ja, aan boord, Annie,’ zei hij met een knik van zijn bebaarde hoofd.

Het welkomstdiner was, zoals beloofd in de folder, geruststellend Hollands. Er was vermicellisoep met stukjes vlees en in het condimentenrekje stonden broederlijk naast elkaar de joppiesaus en de aromatische. Na drie gangen paste ik voor de appeltaart met slagroom en nam alleen koffie. Mijn moeder lepelde genietend de slagroom van haar gebak in haar koffie.

‘Nou, uw moeder ziet er nog heel goed uit hoor,’ zei Annie onverwacht.

‘Ja, zal ze leuk vinden om te horen,’ zei ik verward,

omdat Annie over mijn moeder sprak alsof ze er niet bij was. Mijn moeder viste ondertussen de appelcompote uit haar gebak. Ze neuriede zachtjes alsof ze het niet gehoord had.

‘Er is morgen yoga in de lounge,’ zei Annie weer. ‘Dat lijkt me echt iets voor jou Madou. Kom je mee? Het begint om half elf.’

‘Even kijken of ik mijn yogaspullen wel heb ingepakt,’ zei ik enigszins afstandelijk.

‘En jij, Hugo? Het is goed voor je.’

‘De krant lezen met een goede sigaar is goed voor mij. Doen jullie maar *yoda*. Ze hebben hier nog een rokerskamer.’

‘Het zijn de kleine dingen van het leven hè, Hugo. Weet je nog die thé complet op de boot tijdens onze cruise naar de Canarische Eilanden? Natuurlijk, je gaat niet naar de Canarische Eilanden voor het eten...’

‘Niet voor het eten,’ zei Hugo met zijn blik op verre einders.

Hugo en Annie gingen naar het welkomstconcert. Wij maakten aanstalten om naar onze kajuit te gaan.

‘Het voordeel van een heel oud mens zijn, is dat je kunt doen alsof je er niet helemaal bij bent. Alsof je niet helemaal mee bent met het gesprek,’ zei ze terwijl ze ons servies op elkaar stapelde.

‘Het voordeel van met een heel oud mens op reis zijn, is dat je ze voor alles als excuus kunt gebruiken. Morgen om tien uur vind jij dat je haar ingedraaid

moet worden, goed?’

‘Ja, en jij bent de enige die weet hoe dat moet hè? Ik heb heel moeilijk haar.’

Terwijl ze in haar handtas rommelde keek ik om me heen. De andere gasten maakten zich klaar om naar het optreden te gaan, ongetwijfeld van een dynamisch duo in glitter, en ze moesten langs ons tafeltje om naar de uitgang van de bar te gaan. Met ontzag keek ik naar een dame met een strapless jurk in paars satijn. Het overtollige vel van haar rug en decolleté hing over de stretchband heen. Haar voeten, waar blauwe aders als elektriciteitskabels overheen kronkelden, gingen een wanhopig gevecht aan met haar teenloze sandaaltjes op hoge hakken. Ze klemde een clutch onder haar elleboog waar nauwelijks een telefoon en een pakje zakdoekjes in past en die met een dikke gouden ketting aan haar schouder hing. Ze wankelde voorbij aan de arm van Borsttapijt, die me tot mijn verbijstering een vette knipoog gaf over haar geblondeerde hoofd heen.

Mam lachte toen ik haar aankeek. ‘Ja, als je het aan kunt kun je het je niet veroorloven en als je het je kunt veroorloven kun je het niet meer aan.’

‘Sst mam,’ giechelde ik achter mijn hand.

‘Je hebt gelijk, het is eerder zielig. Dat arme mens zit in leeftijd dichterbij tegen mij aan dan tegen jou en ze denkt echt dat ze er goed uitziet. Dat moet toch, Madou, dat ze dat denkt? Anders doe je zoiets toch

niet?’ zei ze ineens onzeker.

‘Nee, dan mijn waarzegster look,’ zei ik ironisch.

‘Ach, je weet toch wat ik bedoel. En al die kerels draaien hun kop om naar jou, en niet naar die opgedirkte taarten. Kom, laten we beneden nog wat lezen. Laten we kijken of het personeel ons een chocomelkje wil brengen in de kajuit.’

Dat wilden ze wel en we konden pinnen. Wat een opluchting was voor mij, want ik had geen tijd gehad om naar de bank te gaan.